

RIIGIKOGU RIIGIEELARVE KONTROLLI KOMISJONI TEGEVUSE
ARUANNE
(september 2006 – veebruar 2007)

2004. aastal Riigikogu otsusega moodustatud Riigikogu erikomisjon riigieelarve kontrollimiseks kutsuti ellu eesmärgiga tagada koostöös Riigikontrolliga riigieelarve täitmise ning riigi vara ja riigieelarve vahendite säästliku, tõhusa, mõjusa ja õiguspärase kasutamise kontroll Vabariigi Valitsuse üle. Komisjoni moodustamise aluseks oli otsene vajadus ja Riigikontrolli initsiatiiv.

Riigikontrolli seadusest tulenevalt on erikomisjon ühenduslüli kõrgeima audiitororganisatsiooni ja Riigikogu vahel, mis aitab kaasa mõlemapoolsete funktsioonide täitmisele. Komisjon esitab Riigikogule igal aastal ja iga legislatsiooniperioodi lõpus oma tegevuse aruande.

Aruande esitamise hetkel koosneb komisjon kuuest Riigikogu liikmest: Helir-Valdor Seeder (esimees), Harri Õunapuu (aseesimees), Vello Tafenau, Eiki Nestor, Aivar Õun ja Tiit Kuusmik.

Käesoleval aruandeperioodil on toimunud 18 istungit, kus komisjon on menetlusse võtnud 40 kontrollimise materjali, millest valdava osa moodustavad Riigikontrolli auditite aruanded. Komisjoni istungitest on osa võtnud Riigikontrolli esindajad, kutsutud on olnud vastava auditi valdkonnaga seotud ministriumide esindajad ning vajaduse korral ka asjassepuutuvad eraisikud. Lisaks kontrolliaruannete arutamisele on komisjon tegelenud erinevate teemade ja küsimustega, mis on jõudnud komisjoni nende kaudse või otsese seotuse tõttu aruannetega. Olulisemad käsitletud teemadest on alljärgnevad:

1. Tutvunud Riigikontrolli auditiga „Ohtlike jäätmete käitlemine vaheladudes ja prügilates”, kuulanud ära Keskkonnaministeeriumi kantsleri Annika Uudelepa ning saanud Keskkonnaministeeriumilt Tartusse rajatava ohtlike jäätmete kogumiskeskuse hoonestusõiguse seadmise lepingust koopia, otsustas komisjon edastada Riigikontrollile kirja, palvega teostada kiireloomuline järelkontroll nimetatud auditile, mis käsitleks põhjalikumalt Keskkonnaministeeriumi ja Tartu Linnavalitsuse vahel toimunud kokkuleppe saavutamise protsessi ja sellega seotud asjaajamist.

2. Auditi „Lõuna-Eesti ohtlike jäätmete kogumiskeskuse rajamine” aruandest selgus, et kogumiskeskust ei rajatud riigile parimal võimalikul viisil ja tingimustel, kuna kogumiskeskus on ehitatud teise juriidilise isiku kinnistule ning hoonestusõiguse lepingu tingimused ei ole riigile soodsad. Tulenevalt ülaltoodust otsustas komisjon oma istungile kutsuda keskkonnaministri Rein Randveri, Keskkonnaministeeriumi kantsleri Annika Uudelepa ja Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskust (ITK) direktori Leo Saare. Lisaks edastas komisjon järelepärimise Tartu Linnavalitsusele küsimusega, kas ja kuidas informeeris Tartu Linnavalitsus ITKd Ravila 75 krundi erastamise

olukorrast. Tartu Linnavalitsuse vastuskirjast selgub, et Tartu LV ei informeeritud ITKd krundi erastamisest, kuna Ravila 75 krundil paiknesid õiguslikul alusel püstitatud ehitised ja vastavalt maareformi seadusele oli selliste ehitiste omanikul õigus maad ostueesõigusega erastada. Maa riigi omandisse jätmiseks ja munitsipaalomandisse saamiseks ei olnud taotlust esitatud.

Keskkonnaminister, kantsler, ITK direktor ja teised ministeeriumi esindajad, kes osalesid komisjoni istungil, ei nõustunud ühegi Riigikontrolli hinnanguga ning leidsid, et Lõuna-Eesti ohtlike jäätmete kogumiskeskuse rajamine on igakülgselt kaalutletud otsus, mis viidi ellu parimal võimalikul viisil ning riigile soodsatel tingimustel.

Komisjon võttis esitatud informatsiooni teadmiseks, kuid ei jaga Keskkonnaministeeriumi seisukohti, vaid ühineb Riigikontrolli arvamusega, et protsess ei ole olnud algusest lõpuni korrektne ega läbipaistev. Riigi huvid on nõrgalt esindatud ja kaitstud ning jääb mulje, et riik ehitas kindlale eraäriühingule ohtlike jäätmete käitlemise tehase. Samas loodab komisjon, et selliseid juhtumeid tulevikus välditakse.

Komisjoni ettepanek Keskkonnaministeeriumi vastutavale ametnikule: samaaegselt rendilepingu sõlmimisega Keskkonnaministeeriumi ja AS Epler&Lorenzi vahel algatada ka hoonestusõigus lepingu muutmine eesmärgiga paremini katta avaliku huvi.

3. Auditi „Euroopa Komisjoni abiprojekt HASCO Sonda vallas” aruande arutelul osales rahandusminister Aivar Sõerd. Auditi aruandest selgunud faktide alusel soovis komisjon ministrilt selgitusi, kui kaugele oldi jõutud ettevalmistamisel olevate kohalike omavalitsuste finantsjuhtimist ja maksejõuetuse lahendamist käsitlevate seaduseelnõude menetlusega, mille esialgne tähtaeg (1. oktoober Vabariigi Valitsuses) oli möödunud. Hr Sõerdi sõnade kohaselt siis alles tegeldi vastavate seaduseelnõudega ning Vabariigi Valitsusse jõuavad eelnõud veebruaris 2007. Komisjon tegi rahandusministrile ettepaneku Rahandusministeeriumi menetluse ajakava üle vaadata selliselt, et Riigikogul oleks võimalik veel selles koosseisus seadused vastu võtta.

4. Komisjon edastas Riigikontrollile oma ettepanekud Riigikontrolli 2007. aasta auditiplaani koostamiseks ja võttis teadmiseks informatsiooni, millises ulatuses on võimalik neid teemasid lülitada auditiplaani.

5. Auditiaruande „Riigikontrolli kontrolliaruanne riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruande kohta” arutelul selgus, et riigi majandusaasta koondaruande osas oli toimunud suuri edasiminekuid, kuna esmakordselt andis Riigikontroll hinnangu koondaruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse üle. Auditis väljatoodud tähtsamad tähelepanekud puuduste osas:

- mitmed riigiasutused on võtnud pikaajalisi kohustusi tulevaste perioodide arvelt (Riigieelarve seaduse § 29 ja § 31 tõlgendamine);

- Rahandusministeerium ega ka Põllumajandusministeerium ei ole oma raamatupidamise aastaaruandes kajastanud kohustust summas 715 miljonit krooni, mis on tekkinud üleliigsete laovarude tõttu (suhkrugarud).

Selleks, et nimetatud puudused saaks kõrvaldatud, kuulab komisjon ära rahandusministri Aivar Sõerdi. Ministri sõnade kohaselt oli Rahandusministeeriumis ettevalmistamisel Riigieelarve seaduse muutmise seadus, milles täpsustatakse (§ 29 ja § 31) riigiasutuste pikaajaliste kohustuste kajastamise sätteid. Täpsustusettepanekud lubati edastada Vabariigi Valitsusele kooskõlastamiseks 2007. aasta 30. juuniks. Rääkides nõuetest, informeeris minister komisjoni, et vastavalt Vabariigi Valitsuse otsusele kajastatakse neid Rahandusministeeriumi aruandes. Komisjon võttis saadud informatsioon teadmiseks.

6. Aruande „Kultuuriministeeriumi poolt omavalitsustele eraldatud investeeringud” arutelul osales kultuuriminister Raivo Palmaru. Arutelu käigus jõuti seisukohale, et kohalikele omavalitsustele investeeringutoetuste jagamise alused ja põhimõtted ei ole piisavalt läbipaistvad (nimetatud seisukoht ei puuduta ainult Kultuuriministeeriumi, vaid ka teisi ministeeriume). Lisaks sellele puudub teatud tüüpi investeeringute (eraldised) üle järelevalve, mis oli tingitud selle valdkonna ebapiisavast reguleeritusest. Tulenevalt järeldustest otsustas komisjon teha ettepaneku Vabariigi Valitsusele töötada välja kohalikele omavalitsustele investeeringutoetuste jagamise alused ja põhimõtted seaduse tasemel ning täiendada Vabariigi Valitsuse seadust ja riigivaraseadust, nii et oleks tagatud kontroll ka eraldiste üle. Riigikantseleilt edastatud vastuskirjas aga suunati antud ülesanded Rahandusministeeriumile, kes peab küll väga oluliseks riigieelarveliste vahendite sihipärasest eraldamisest läbipaistvate jaotuspõhimõtete alusel, kuid oli seisukohal, et juhul kui kohalikele omavalitsustele tehtavate eraldiste jaotamise ja tagasinõudmise osas õigus- ja haldusaktide analüüsist selgub muudatuste vajadus, valmistatakse ette asjakohaste õigusaktide muutmise eelnõu. Komisjon jälgib edasist protsessi ja annab hinnanguid probleemide lahendamisele.

7. Komisjoni liige Aivar Õun osales Euroopa Liidu liikmesriikide ning Rumeenia ja Bulgaaria parlamentide eelarvekontrolli eest vastutavate komisjonide kohtumisel Brüsselis.

8. Komisjoni esimees Helir-Valdor Seeder osales Balti riikide riigikontrollide, parlamendikomisjonide ja rahandusministeeriumide esindajate kohtumisel Vilniuses.

9. Komisjon arutas oma istungil koos riigikontrolör Mihkel Oviiriga auditi „Ülevaade riigi vara kasutamise ja säilimise kohta 2005. aastal” aruannet. Aruandes välja toodud teemade hulgas oli üheks kitsaskohaks, millele ka ajakirjandus ei ole laiemas kontekstis tähelepanu juhtinud, väiksemate kohalike omavalitsuste võimetus tagada haldusfunktsioonide nõutav tase. Riigikontrolör Mihkel Oviiri arvates ei ole praegusel hetkel kohalikud omavalitsused

jätksuutlikud ega ka haldussuutlikud, mis tähendab, et peamiseks probleemiks on inimeste ja oskuste ehk intellektuaalse potentsiaali puudumine. Kuna seadusandlus muutub liiga kiiresti, ei suudeta põhitegevust organiseerida. Valitsuse istungite aruteludel on jõutud kokkuleppele, et teatud funktsioonid, mida ei suudeta täita, tuleb tsentraliseerida. Abi tuleb kindlasti osutada neile kohalikele omavalitsustele, kes seda soovivad. Teiseks tähtsamaks arutelu teemaks oli hoonete ja ruumide üürimine riigiasutustele. „Kalevi“ näite põhjal selgitati, et riigiasutusele võib olla ruumide üürimine kahjulikum kui ruumide renoveerimine või soetamine. Riigikontrolör oli seisukohal, et Vabariigi Valitsusel tuleb töötada välja terviklik riigi kinnisvarapoliitika, milles tuleks kaaluda senise, sisuliselt üüriisuhteid eelistava poliitika muutmist. Komisjon on antud probleemist teadlik ning peab vajalikuks jälgida ka edaspidi koos Riigikontrolliga antud probleemide lahendamiseks kasutusele võetud meetmete kulgu.

10. Auditi „Riigieelarvest erivajadustega inimeste rehabiliteerimiseks teenuste ostmine” aruande arutelul osalesid sotsiaalminister Jaak Aab, Sotsiaalministeeriumi sotsiaalala asekanter Riho Rahuoja ja teised ministeeriumi vastava valdkonna spetsialistid. Arutelus selgus, et erivajadustega isikute rehabiliteerimiseks kujundatud süsteem ei loo eeldusi rehabilitatsiooni eesmärkide saavutamiseks. Sotsiaalministri selgituse kohaselt oli üheks põhjuseks, miks süsteem täies mahus ei ole käivitunud, vahendite nappus (teenuse osutamine ja teenuse finantseerimine ei ole omavahelises vastavuses). Kuid 2007. aasta riigieelarves on tunduvalt suurendatud rehabilitatsiooniteenuste finantseerimise vahendeid, eriti puuetega laste valdkonnas. Rääkides rehabilitatsiooniplaanide koostamisest, oli minister seisukohal, et kvaliteetse plaani koostamiseks oleks eelnevalt vajalik inimeste vajadusi hinnata. Auditi aruandes välja toodud järelevalve puudulikkuse kohta selgitas minister, et järelevalveametniku töö edasiseks parandamiseks on Sotsiaalkindlustusamet otsustanud ümber korraldada järelevalveametniku töö, vabastades ta muudest ülesannetest; see omakorda tagab senisest enam võimalusi juhendada ja kontrollida rehabilitatsiooniasutusi. Komisjon võttis informatsiooni teadmiseks ning otsustas Sotsiaalministeeriumi ametkonna töö hinnata mitterahuldavaks. Lisaks tehti Riigikontrollile ettepanek viia 2007. aastal läbi järelkontroll antud temal.

11. Auditi „Maa järelmaksunõuete arvestus ja laekumise tagamine” arutelu käigus selgus, et Keskkonnaministeerium oli küll põhimõtteliselt nõus Riigikontrolli poolt esitatud ettepanekuga muuta maareformi seadust selliselt, et erastatud maa võõrandamisel tuleb väljaostuvõlg riigile tasuda kohe, kuid seaduse muutmise menetluse tähtaegadest komisjoni ei informeeritud. Tulenevalt sellest otsustas komisjon edastada Keskkonnaministeeriumile järelepärimise, kas ministeerium on hakanud maareformi seaduse muutmise protsessiga tegelema ja mis ajaks on planeeritud seaduse projekti edastamine Vabariigi Valitsusele. Keskkonnaministeeriumi vastuskirjas oli ministeerium

jätakuvalt seisukohal, et maareformi seaduse muutmise on võimalik, ent nendib, et ettepanekute tegemine maareformi seaduse muutmiseks on vastavalt Vabariigi Valitsuse korraldusele nr 411 „Omandireformi erinevate valdkondade eest vastutavate ministrite määramine” Rahandusministeeriumi pädevuses. Keskkonnaministeerium oli nõus ainult osalema töögrupis, kelle ülesandeks oleks võimalike lahenduste pakkumine ning Riigikontrolli aruandes sisalduvate ettepanekute analüüsimine. Rahandusministeeriumi kirjas väljendatud seisukoha kohaselt on maareformi seaduse muutmise Keskkonnaministeeriumi pädevuses. Eeltoodust lähtuvalt jäi komisjonile selgusetuks, milline ministeerium – kas Keskkonnaministeerium, Rahandusministeerium või mõni muu ministeerium – peaks tegelema maareformi seaduse muutmise protsessiga.

Aruande arutlusel ilmnis, et puudub ka selgus, milline ministeerium on vastutav maa järelmaksunõuete haldamise ja summade laekumise eest. Selle tulemusena otsustas komisjon edastada Vabariigi Valitsusele ettepaneku määrata maa järelmaksunõuete haldamise küsimuste eest vastutav ministeerium. Vastust Vabariigi Valitsuselt komisjon saanud ei ole.

Saamaks selgitusi, milline ministeerium vastutab maareformi seaduse muutmise protsessi eest ja milline ministeerium vastutab maa järelmaksunõuete haldamisega seonduvate küsimuste eest, otsustas komisjon pöörduda peaministri poole. Ühtlasi otsustati ka edaspidi jälgida koos Riigikontrolliga maareformi seaduse muudatuse ja maa järelmaksunõuete haldamise protsessi.

12. Tulenevalt auditi „Erivajadustega laste õppimisvõimalused” kontrolliaruande arutelul selgunud faktist, et tavakoolid ei ole erivajadustega laste koolidega võrreldes suutnud pakkuda samaväärseid tingimusi just raskemate ja spetsiifilisemate erivajadustega tegelemiseks, otsustas komisjon edastada Haridus- ja Teadusministeeriumile ning Sotsiaalministeeriumile järelepärimise, mida on ministeeriumid nende probleemide likvideerimiseks juba ette võtnud ning kas tehakse omavahel koostööd. Nii Haridus- ja Teadusministeerium kui ka Sotsiaalministeerium edastas komisjonile vastuskirja, millest selgus, et ministeeriumide esindajad on detsembri alguses osalenud ühisel ümarlinal, kus käsitleti auditis välja toodud probleeme ning jõuti järeldusele, et 2007. aastal moodustatakse üks töörihm, mis koosneb kahe ministeeriumi ning nende allasutuste ametnikest ja ekspertidest. Töörihm hakkab tegelema kolme põhilise lahendamist vajava probleemiga: 1) erivajadustega õpilaste mõiste defineerimine ja terminoloogia ühtlustamine erinevate registrite vahel; 2) rehabilitatsiooniteenuste kättesaadavuse suurendamine – paindlikud võimalused nende osutamiseks erivajadusega õpilaste koolis; 3) erivajaduste varajane märkamine, koolidesse vajalike spetsialistide rakendamine, nõustamiskomisjoni töö tõhustamine.

13. Komisjon arutas oma istungitel ASi Sakala Keskus küsimust. Arutelu tulemusena edastati nii ASi Sakala Keskus kui ka Kultuuriministeeriumile järelepärimine, milles paluti väljastada 2003. aastal ASi Sakala Keskus ja ASi Uus Sakala vahel sõlmitud Sakala Keskuse kinnistu hoonestusõiguse leping.

Kuid kumbki organisatsioon ei pidanud vajalikuks edastada komisjonile ülalnimetatud lepingut, mis oli erakordne juhus komisjoni ajaloos. Lisaks on komisjonis korduvalt arutatud Kultuuriministeeriumi valitsemisalas tegutseva riigi äriühingu ASi Sakala Keskus likvideerimise küsimust. Kahe aasta jooksul on Riigikontroll korduvalt teinud Kultuuriministeeriumile ettepaneku likvideerida AS Sakala Keskus, kuna kolme hoonestusõiguse seadmise lepingu jälgimiseks ei ole otstarbekas üleval pidada tervet asutust. Ministeerium võiks ise hoonestusõiguse tasu koguda ja hoonestaja üle järelevalvet teostada. Süsteemi likvideerimise protsessiga on seotud ka samas hoones asuv IT Kolledž. Komisjon jälgib koos Riigikontrolliga likvideerimise protsessi edaspidigi.

14. Riigikontrolli auditi „Taastusravi korralduse tõhusus” arutelul osalesid sotsiaalminister Jaak Aab koos ministeeriumi esindajatega ja rahandusminister Aivar Sõerd. Auditi aruandest selgus, et vaid 19% taastusravi vajajatest oli seda saanud ning vaid pooled neist õigeaegselt. Selleks et parandada ambulatoorse teenuse kättesaadavust ja tagada piisav arv spetsialiste, on Sotsiaalministeeriumis osa meetmeid juba arutusel esmatasandi tervishoiu arengukava väljatöötamise raames. Raviraha hulk on aga tunduvalt suurenenud, mida kinnitas ka rahandusminister Aivar Sõerd. Üheks näiteks tõi minister Haigekassa reservi kasutusele võtmise seadusliku aluse, mida on võimalik alates 2007. aastast kasutada Haigekassa juhatuse nõusolekul. Kuid olulisem, mida vahendite osas silmas pidada, on Sotsiaalministeeriumis kavandatud prioriteetide järjestus. Kuna kõike ei jõuta ühtemoodi rahastada, tuleb teha valik: kas ressursse kasutada hindade stabiliseerimiseks, kättesaadavuse suurendamiseks või palga tõstmiseks.

Lisaks ilmnis arutelu käigus Haigekassa eelarve ja rahastamispoliitika vähene läbipaistvus, mistõttu otsustas komisjon kutsuda istungile Haigekassa juhatuse esimehe Hannes Danilovi, kes andis komisjonile lühiülevaate Haigekassa eelarve poliitika kohta. Olulised põhimõtted, millest lähtutakse: 1) Haigekassa vahendeid prognoositakse nelja aasta peale. Prognooside alusel pannakse kokku iga-aastane eelarve, mille käigus hinnatakse tervishoiuteenuse vajadust (üks kord aastas koos erialaseltsidega) ning vajaminevat nõudlust (kasutus pluss järjekorrad). Selle tulemusena saadakse keskmine vajadus. 2) Seadusest tulenevalt ei tohi Haigekassa ravimikulud ületada 20% tervishoiuteenuste minevatest kuludest. Lisaks on Haigekassa juhatus võtnud oma eesmärgiks ja kohustuseks aastas 10% tõusu, kuid mitte rohkem. Eesmärk on suudetud tagada tänu kokkuhoiule. 3) Töövõimetushüvitis aga on seotud keskmise palga ja haiguspäevade arvuga.

Lisaks andis hr Danilov ülevaate Haigekassa reservidest: 1) Reservkapital (6% kõikidest laekuvatest Haigekassa tuludest), mille kasutust reguleerib Vabariigi Valitsus. 2) Riskikapital (2% tervishoiuteenuste tuludest), mille kasutust reguleerib Haigekassa nõukogu. Kuna Haigekassal on olnud väga head laekumised, eksisteerib veel jaotamata kasum, mille kasutusele võtmist reguleerib alates 2007. aastast seadus, mis lubab kasutusele võtta 20% jaotamata

kasumist. Teenuste hinnakirja tekkimisel aga kasutatakse rahvusvahelist metoodikat, st kulupõhist hinnasüsteemi. Haigekassa kõikide teenuste hinnad on ära kirjeldatud ning nelja referentshaigla käest saadud andmete põhjal kehtestatakse keskmine. Taastusravi korraldusest rääkis Haigekassa juhatuse esimees, et võrreldes 2006. aastaga on 2007. aastal vahendite hulk kasvanud 35%. Muudetud on ka taastusravi kontseptsiooni. Taastusravi vajajad jaotatakse kaheks: 1) taastusravi pärast rasket haigust 2) ambulatoorne taastusravi. Kokkuvõttes on Haigekassa kasutusele võtnud meetmeid, et taastusravi korraldus paraneks. Komisjon otsustas võtta saadud informatsiooni teadmiseks.

15. Komisjon on korduvalt arutanud oma istungitel kohalike omavalitsuste auditeerimist, mille tulemusena tegi komisjon Riigikontrollile ettepaneku jätkata auditeerimist 2007. aastal ning soovitas teha üldistused kohalike omavalitsuste sisekontrollisüsteemi ja raamatupidamise korralduse kohta ja ettepanekud seadusandluse täiendamiseks. Komisjon soovib käsitleda seda teemat ka edaspidi.

16. Seoses Riigikogu Kantselei ruumiprogrammi käivitumisega edastas komisjon Riigikogu juhatusele ja Riigikogu Kantselei juhtkonnale kirja, milles väljendati ühist seisukohta, mille kohaselt ei peeta ruumide vahetamist otstarbekaks. Peamise põhjusena toodi välja pakutavate ruumide planeeringu sobimatust komisjoni töö spetsiifikat arvestades. Lisaks sellele on olemasolevad ruumid, kuhu komisjon suhteliselt hiljuti kolis, remonditud komisjoni jaoks ning seega vastavad nii planeeringu kui ka viimistluse osas komisjoni vajadusele. Juhatus võttis komisjoni poolt edastatud informatsiooni teadmiseks.

17. Varem komisjonis arutatud aruande „Tulekahjude ärahoidmine eluhoonetes” arutelul osales Päästeameti peadirektor Kalev Timberg, kes andis hetkeolukorrast ülevaate. Päästeamet on tulekahjude ärahoidmiseks rakendatud mitmeid meetmeid, millest olulisem on strateegilise planeerimise süsteemi valmimine, mis kajastub sisejulgeoleku arengukavas. 2007. aasta tegevuskavas on kirjas neli põhieesmärki: 1. Esmane käitumine õnnetuste korral. 2. Laste ja noorte turvalisus ja ohutus. 3. Kodude ohutus ja turvalisus. 4. Koduväline ohutus ja turvalisus. Seega, et mõjutada inimeste suhtumist ohtudesse, on Päästeamet alustanud väga sihipärase tegevusega. Lisaks Tallinna ennetusosakonnale on moodustatud neli regionaalset ennetusbürood. Igas maakonnas on võetud tööle inimene, kes tegeleb 2/3 tööajast ennetusküsimustega. Oluliseks saab veel pidada rahaliste vahendite kasvu 2007. aastal. Komisjon otsustas võtta saadud informatsioon teadmiseks.

18. Riigikontrolli auditi „Riigi tegevus rapsi ja biodiislikütusega seotud küsimuste käsitlemisel” aruande arutelul otsustas komisjon edastada Vabariigi Valitsusele järelepärimise, milliste meetmetega tagatakse 2010ndaks aastaks püstitatud 5,75%lise osakaalu eesmärgi täitmine. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium edastas komisjonile Vabariigi Valitsuse seisukoha Riigikontrolli auditi kontrolliaruandes sisalduva ettepaneku ja

komisjoni esitatud järelepärimise kohta, mille kohaselt ollakse seisukohal, et 1) puudub vajadus määrata täiendavalt ühte vastutavat ministeeriumi; 2) biokütuse turuletulekut soodustab kõrvuti aktsiisivabastusega ka kütusele kehtestatud nõuete olemasolu ning võimalus toetuste taotlemiseks vastavalt Vabariigi Valitsuses kinnitatud Eesti riiklikule arengukavale EL struktuurfondide kasutuselevõtuks, ühtne programmdokument 2004 – 2006 (RAK); 3) täiendavad meetmed ja tegevused kavandatakse biomassi ja bioenergia kasutamise edendamise arengukava aastateks 2007 – 2013 tulemusena ning kava koostamise käigus hinnatakse ka meetmete jõudu. Komisjon võttis saadud informatsiooni teadmiseks ja otsustas koos Riigikontrolliga jälgida valdkonna edasist käekäiku.

19. Komisjon on oma istungitel korduvalt arutanud komisjoni staatuse temaatikat. Sisuliselt on komisjoni töö puhul tegemist pideva protsessiga, mis ühtlasi eeldaks ka komisjoni staatuse muutmist erikomisjonist alatiseks komisjoniks. Sama seisukohta on korduvalt väljendatud ka Euroopa Liidu ning Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) ühisalgatusel töötava organisatsiooni SIGMA raportid ja Euroopa Kontrollikoja liige pr Kersti Kaljulaid. Nii Euroopas kui ka mujal maailmas on üldlevinud praktika, et parlamendis on vastav alaline komisjon. Kokkuvõttes jõudis komisjon järeldusele, et komisjoni staatuse muutmine alatiseks on igati põhjendatud, ning edastas vastavasisulise kirja ka Riigikogu juhatusele ettepanekuga, et põhiseaduskomisjon algataks menetluse komisjoni staatuse muutmiseks.

Riigieelarve kontrolli komisjon kavatseb jätkata ka tulevikus kontrolliaruannete analüüsimise läbi, aidata riigi kõrgeimal kontrolliasutusel tagada kontroll riigieelarve täitmise ning riigi vara ja riigieelarve vahendite säästliku, tõhusa, mõjusa ja õiguspärase kasutamise üle ning olulistest küsimustes informeerida parlamenti ja avalikkust.

Helir-Valdor Seeder
Riigieelarve kontrolli komisjoni esimees

12. veebruar 2007

Lisad: 1. Ülevaade riigieelarve kontrolli komisjoni menetluses olnud kontrolliaruannetest ja nende menetlemise tulemustest.
2. Edasist seiret vajavad olulisemad temad.

Ülevaade riigieelarve kontrolli komisjoni menetluses olnud kontrolliaruannetest ja nende menetlemise tulemustest
september 2006 - märts 2007

Nr	Kontrolliaruanne	Esitamise aeg	Arutelu aeg	Arutelu tulemus
1	Tulekahjude ärahoidmine eluhoonetes nr OSII-2-6/06/28	11.04.2006	5.06.2006 22.01.2007	Tutvunud Riigikontrolli auditiga ja kuulanud ära Päästeameti peadirektori Kalev Timbergi, otsustas komisjon võtta aruanne teadmiseks.
2	Riigikontrolli arvamus Vabariigi Presidendi Kantselei 2005. aasta majandusaasta aruande ja tehingute seaduslikkuse kohta nr OSI-2-6/06/35	2.06.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
3	Maksukontrolli korraldus nr OSI-2-6/06/33	31.05.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
4	Riigikontrolli arvamus Riigikogu Kantselei 2005. aasta majandusaasta aruande ja tehingute seaduslikkuse kohta OSI-2-6/06/33	31.05.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
5	Euroopa Komisjoni abiprojekt HASCO Sonda vallas nr OSI-2-6/06/39	19.06.2006	18.09.2006 23.10.2006	Tutvunud Riigikontrolli auditiga ja kuulanud ära rahandusministri Aivar Sõerdi, otsustas komisjon jälgida koos Riigikontrolliga kohalike omavalitsuste finantsjuhtimist ja maksejõuetuse lahendamist käsitlevate seaduseelnõude menetluse protsessi. Rahandusministri hinnangul edastatakse seaduseelnõud 2007. aasta veebruaris Vabariigi Valitsusele kooskõlastamiseks.

6	Välisministeeriumi 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse auditeerimine riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks nr OSI-2-6/06/40	19.06.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
7	Eesti Televisiooni majandustegevus nr OSIII-2-6/06/42	27.06.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
8	Kultuuriministeeriumi poolt omavalitsustele eraldatud investeeringud nr OSIII-2-6/06/51	12.07.2006	9.10.2006 16.10.2006	Tutvunud Riigikontrolli aruandega ning kuulanud ära kultuuriministri Raivo Palmaru, otsustas komisjon teha Vabariigi Valitsusele ettepaneku töötada välja kohalikele omavalitsustele investeringutoetuste jagamise alused ja põhimõtted seaduse tasemel ning täiendada Vabariigi Valitsuse seadust ja riigivaraseadust, nii et oleks tagatud kontroll ka eraldiste üle.
9	Veeteede Ameti raamatupidamise korraldus ja tehingute seaduslikkus 2005. aastal nr OSIV-2-6/06/52	14.07.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.

10	Ohtlike jäätmete käitlemine vaheladudes ja prügilates nr OSIV-2-6/06/53	14.07.2006	18.09.2006 25.09.2006 18.12.2006	Tutvunud Riigikontrolli aruandega ja kuulanud ära Keskkonnaministeeriumi kantsleri Annika Uudelepa ning saanud Keskkonnaministeeriumilt Tartusse rajatava ohtlike jäätmete kogumiskeskuse hoonestusõiguse seadmise lepingust koopia, otsustas komisjon, et järelkontroll Tartusse rajatava ohtlike jäätmete kogumiskeskuse kohta on vajalik. Riigikontroll edastas komisjonile 8. jaanuaril 2007. aastal auditi "Lõuna-Eesti ohtlike jäätmete kogumiskeskuse (OJKK) rajamine", mille arutelu tulemusi käsitletakse koondaruande lisas eraldi.
11	Justiitsministeeriumi 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja majandustehingute seaduslikkuse audit riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks nr OSII-2-6/06/58	14.07.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
12	Kultuuriministeeriumi 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse auditeerimine riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks nr OSIII-2-6/06/60	18.07.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
13	Riigikantselei 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse auditeerimine riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks nr OSI-2-6/06/63	20.07.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.

14	Rahandusministeeriumi 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse auditeerimine riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks nr OSI-2-6/06/64	20.07.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
15	Sotsiaalministeeriumi 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse audit riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks nr OSIII-2-6/06/65	24.07.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
16	Haridus- ja Teadusministeeriumi 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse auditeerimine riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks nr OSIII-2-6/06/66	24.07.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
17	Kaitseministeeriumi 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse auditeerimine riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks nr OSII-2-6/06/67	31.07.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.

18	Saare valla sisekontrollisüsteemi ülesehitus, raamatupidamise korraldus (sh finantsinformatsiooni avalikustamine) ja tehingute seaduslikkus 2004. ja 2005. aastal nr OSV-2-6/06/69	2.08.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
19	Vormsi valla sisekontrollisüsteemi ülesehitus, raamatupidamise korraldus (sh finantsinformatsiooni avalikustamine) ja tehingute seaduslikkus 2004. ja 2005. aastal nr OSV-2-6/06/73	9.08.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
20	Keskkonnaministeeriumi 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse auditeerimine riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks nr OSIV-2-6/06/70	10.08.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
21	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse auditeerimine riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks nr OSIV-2-6/06/75	14.08.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.

22	Põllumajandusministeeriumi 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse auditeerimine riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks nr OSIV-2-6/06/76	15.08.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
23	Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledžhi 2005. a raamatupidamise aastaaruande kohta nr OSII-2-6/06/77	25.08.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
24	Riigikontrolli kontrolliaruanne riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruande kohta nr OSI-2-6/06/78	30.08.2006	9.10.2006 23.10.2006	Tutvunud Riigikontrolli auditiga ja kuulanud ära rahandusministri Aivar Sõerdi, otsustas komisjon jälgida ettevalmistamisel oleva Riigieelarve seaduse muutmise seaduse eelnõu menetluse protsessi. Rahandusministri hinnangul edastatakse Riigieelarve seaduse muutmise seadus 30. juuniks 2007. Vabariigi Valitsusele kooskõlastamiseks.
25	Rakke valla sisekontrollisüsteemi ülesehitus, raamatupidamise korraldus (sh finantsinformatsiooni avalikustamine) ja tehingute seaduslikkus 2004. ja 2005. aastal nr OSV-2-6/06/79	31.08.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
26	Siseministeeriumi 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja majandustehingute seaduslikkuse audit riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks nr OSII-2-6/06/81	7.09.2006	11.09.2006	Aruanne võetud teadmiseks.

27	Riigieelarvest erivajadustega inimeste rehabiliteerimiseks teenuste ostmine nr OSIII-2-6/06/82	11.09.2006	13.11.2006	Tutvunud Riigikontrolli aruandega ja kuulanud ära Sotsiaalministeeriumi esindajad, otsustas komisjon hinnata Sotsiaalministeeriumi ametkonna töö mitterahuldavaks. Lisaks tehti ettepanek Riigikontrolile viia 2007. aastal läbi järelkontroll antud teema ulatuses.
28	Euroopa Sotsiaalfondi meede 1.3 "Võrdsed võimalused tööturul" nr OSIII-2-6/06/83	18.09.2006	13.11.2006	Tutvunud Riigikontrolli aruandega ja kuulanud ära Sotsiaalministeeriumi esindajad, otsustas komisjon võtta aruanne teadmiseks.
29	Riigi tugi kohalikele omavalitsustele infoühiskonna arendamisel nr OSV-2-6/06/85	2.10.2006	11.12.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
30	Toila valla sisekontrollisüsteemi ja raamatupidamise korraldus ning majandustehingute seaduslikkus aastatel 2004 ja 2005 nr OSV-2-6/06/87	1.11.2006	11.12.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
31	Ülevaade riigi vara kasutamise ja säilimise kohta 2005. aastal	25.10.2006	6.11.2006	Tutvunud Riigikontrolli aruandega ja kuulanud ära Riigikontrolör Mihkel Oviiri, otsustas komisjon võtta aruanne teadmiseks.
32	Maa järelmaksunõuete arvestus ja laekumise tagamine nr OSII-2-6/06/90	7.11.2006	20.11.2006	Tutvunud Riigikontrolli aruande ning Vabariigi Valitsuse ja Keskkonnaministeeriumi seisukohtadega, otsustas komisjon jälgida koos Riigikontrolliga maareformi seaduse muudatuse ja maa järelmaksunõuete haldamise protsessi.
33	Taastusravi korralduse tõhusus nr OSIII-2-6/06/91	7.11.2006	4.12.2006 15.01.2007	Tutvunud Riigikontrolli aruandega ja kuulanud ära sotsiaalministri Jaak Aabi, rahandusministri Aivar Sõerdi ja Haigekassa juhatuse esimehe Hannes Danilovi, otsustas komisjon võtta aruanne teadmiseks.

34	Erivajadustega laste õppimisvõimalused nr OSIII-2-6/06/93	13.11.2006	20.11.2006	Tutvunud Riigikontrolli aruandega ning Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Sotsiaalministeeriumi vastuskirjadega, otsustas komisjon võtta aruanne teadmiseks.
35	Kiviõli linna sisekontrollisüsteemi ja raamatupidamise korraldus ning majandustehingute seaduslikkus aastatel 2004 ja 2005 nr OSV-2-6/06/95	28.11.2006	11.12.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
36	Kuressaare linna sisekontrollisüsteemi ja raamatupidamise korraldus ning majandustehingute seaduslikkusaastatel 2004 ja 2005 nr OSV-2-6/06/97	30.11.2006	11.12.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
37	Paldiski linna sisekontrollisüsteemi ja raamatupidamise korraldus ning majandustehingute seaduslikkusaastatel 2004 ja 2005 nr OSV-2-6/06/96	30.11.2006	11.12.2006	Aruanne võetud teadmiseks.
38	Riigihangete teostamine Eesti Pangas nr OSI-2-6/06/99	14.12.2006	22.01.2007	Aruanne võetud teadmiseks.
39	Lõuna-Eesti ohtlike jäätmete kogumiskeskuse (OJKK) rajamine nr OSIV-2-1.4/07/1	8.01.2007	8.01.2007 05.02.2007	Tutvunud Riigikontrolli auditiga ja kuulanud ära Keskkonnaministeeriumi esindajad, otsustas komisjon, et ei jaga Keskkonnaministeeriumi seisukohti, vaid ühineb Riigikontrolli arvamusega, et protsess ei ole olnud algusest lõpuni korrektne ega läbipaistev. Riigi huvid on nõrgalt esindatud ja kaitstud ning jääb mulje, et riik ehitas kindlale eraäriühingule ohtlike jäätmete käitlemise tehase.

40	Häädemeeste valla sisekontrollisüsteemi ja raamatupidamise korraldus ning majandustehingute seaduslikkus aastatel 2004 ja 2005 nr OSV-2-1.4/07/2	10.01.2007	15.01.2007	Aruanne võetud teadmiseks.
----	---	------------	------------	----------------------------

Edasist seiret vajavad olulisemad teemad:

1. Riigi kinnisvarapoliitika väljatöötamine, kus ei eelistataks üürisuhteid, juhul kui kinnisvara soetamine või renoveerimine oleks mõttekam.
2. Riigi IT valdkonna arengu kavandamise ja koordineerimise eest üldise vastutaja määramine.
3. Kohtuekspertiisi ja kriminalistika keskuse (KEKK) ja Eesti kohtuarstliku ekspertiisibüroo (EKEB) ühendamise 2009. aastal.
4. Eraldiste/investeeringutoetuste kasutamise üle kontrolli tagamine (läbi kohalikele omavalitsustele investeeringutoetuste jagamise aluste ja põhimõtete seaduse tasemel väljatöötamise ning Vabariigi Valitsuse seaduse ja riigivaraseaduse täiendamise).
5. Kohalike omavalitsuste finantsjuhtimist ja maksejõuetuse lahendamist käsitlevate seaduseelnõude menetluse protsessi kulg (praegustel andmetel edastatakse seaduseelnõud 2007. aasta veebruaris Vabariigi Valitsusele kooskõlastamiseks).
6. Väiksemate kohalike omavalitsuste haldusfunktsioonide nõutava taseme tagamine läbi riigi pakutava tsentraliseeritud arvestuse võimaluse.
7. Maareformi seaduse muutmine selliselt, et erastatud maa võõrandamisel tuleks väljaostuvõlg riigile tasuda kohe.
8. Milline ministerium on vastutav maa järelmaksunõuete haldamise ja summade laekumise eest.
9. Riigiasutuste pikaajaliste kohustuste kajastamise sätete täpsustamine Riigieelarve seaduses (§-d 29 ja 31). Rahandusminister edastab parandusettepanekud Vabariigi Valitsusele kooskõlastamiseks 2007. aasta 30. juuniks.
10. Kultuuriministeriumi valitsemisalas tegutseva riigi äriühingu ASi Sakala Keskus likvideerimine.
11. Erivajadustega inimeste rehabilitatsioonisüsteemi muutmine jätkusuutlikuks.
12. Taastusravi kättesaadavuse parandamine vajajatele.
13. Lõuna-Eesti ohtlike jäätmete kogumiskeskuse rajamine.